

قانون مجازات اسلامی مُعَرَّبُ

با آخرین اصلاحات

دکتر عبدالرسول دینانی

عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور

لیست علایم اختصاری

ق.م.ا. مصوب ۷۵	قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵
ق.م.ا. مصوب ۹۲	قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲
ق.آ.د.م. مصوب ۷۹	قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹
ق.ا.	قانون اساسی
ق.آ.د.ک. مصوب ۷۸	قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۷۸
ق.آ.د.ک. مصوب ۹۲	قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲
ا.ح.ق.	اداره حقوقی قوه قضائیه
ق.م.	قانون مدنی
ق.ت.	قانون تجارت
ق.ح.خ. مصوب ۹۱	قانون حمایت از خانواده مصوب اسفند ۱۳۹۱
ق.م.ع.	قانون مجازات عمومی

فهرست مطالب

لیست علایم اختصاری.....	۴
قانون مجازات اسلامی مُعَرَّبٌ.....	۱۷
مقدمه:.....	۱۹
قانون مجازات اسلامی مصوّب ۱۳۹۲/۲/۱.....	۲۱
کتاب اول - کلیّات	۲۳
بخش اول - موادّ عمومی.....	۲۳
فصل اول - تعاریف.....	۲۳
فصل دوم - قلمرو اجرای قوانین جزایی در مکان.....	۲۳
فصل سوم - قلمرو اجرای قوانین جزایی در زمان.....	۲۶

۲۸	فصل چهارم - قانونی بودن جرائم، مجازات‌ها و دادرسی کیفری
۲۸	بخش دوم - مجازات‌ها
۲۸	فصل اول - مجازات‌های اصلی
۳۴	فصل دوم - مجازات‌های تکمیلی و تبعی
۳۷	فصل سوم - نحوه تعیین و اعمال مجازات‌ها
۴۰	فصل چهارم - تخفیف مجازات و معافیت از آن
۴۱	فصل پنجم - تعویق صدور حکم
۴۴	فصل ششم - تعلیق اجرای مجازات
۴۷	فصل هفتم - نظام نیمه آزادی
۴۸	فصل هشتم - نظام آزادی مشروط
۵۰	فصل نهم - مجازات‌های جایگزین حبس
۵۶	فصل دهم - مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی اطفال و نوجوانان
۶۰	فصل یازدهم - سقوط مجازات
۶۰	مبحث اول - عفو
۶۰	مبحث دوم - نسخ قانون
۶۰	مبحث سوم - گذشت شاکی
۶۲	مبحث چهارم - مُرور زمان

۶۵	مبحث پنجم - توبه مُجْرِمٍ
۶۷	مبحث ششم - اِعْمَالِ قَاعِدِهِ دَرِّءٌ
۶۷	بخش سوم - جرائم
۶۷	فصل اول - شروع به جرم
۶۸	فصل دوم - شرکت در جرم
۶۸	فصل سوم - معاونت در جرم
۷۰	فصل چهارم - سردستگی گروه مجرمان سازمان یافته
۷۱	فصل پنجم - تَعَدُّدِ جَرْمٍ
۷۴	فصل ششم - تکرار جُرْمٍ
۷۴	بخش چهارم - شرایط و موانع مسئولیت کیفری
۷۴	فصل اول - شرایط مسئولیت کیفری
۷۶	فصل دوم - موانع مسئولیت کیفری
۸۰	بخش پنجم - ادله اثبات در امور کیفری
۸۰	فصل اول - مواد عمومی
۸۱	فصل دوم - اِقْرَازٌ
۸۲	فصل سوم - شَهَادَتٌ
۸۷	فصل چهارم - سوگند

۸۸	فصل پنجم - علمِ قاضی.....
۸۹	بخش ششم - مسائل متفرقه.....
۹۱	کتاب دوم - حُدُود
۹۱	بخش اول - موادِ عمومی.....
۹۲	بخش دوم - جرائمِ موجبِ حدّ.....
۹۲	فصل اول - زِنَا.....
۹۴	فصل دوم - لواط، تَفْخِیْذُ و مُسَاحَقَه.....
۹۶	فصل سوم - قَوَادِی.....
۹۶	فصل چهارم - قَذْف.....
۹۹	فصل پنجم - سَبُّ نَبِی.....
۱۰۰	فصل ششم - مَصْرَفِ مُسْکِر.....
۱۰۰	فصل هفتم - سِرْقَت.....
۱۰۲	فصل هشتم - مُحَارَبَه.....
۱۰۴	فصل نهم - بَغی و اِفْسَادِ فِی الْاَرْض.....

۱۰۵	کتاب سوم - قصاص
۱۰۵	بخش اول - موادّ عمومی
۱۰۵	فصل اول - أقسام و تعاریف جنایات
۱۰۸	فصل دوم - تداخل جنایات
۱۰۹	فصل سوم - شرایط عمومی قصاص
۱۱۳	فصل چهارم - راه‌های اثبات جنایت
۱۱۹	فصل پنجم - صاحب حق قصاص
۱۲۳	فصل ششم - شرکت در جنایت
۱۲۵	فصل هفتم - اکراه در جنایت
۱۲۶	بخش دوم - قصاص نفس
۱۲۷	بخش سوم - قصاص عضو
۱۲۷	فصل اول - موجب قصاص عضو
۱۲۹	فصل دوم - شرایط قصاص عضو
۱۳۳	بخش چهارم - اجرای قصاص
۱۳۳	فصل اول - موادّ عمومی
۱۳۸	فصل دوم - اجرای قصاص نفس
۱۳۹	فصل سوم - اجرای قصاص عضو

۱۴۱	کتاب چهارم - دیات
۱۴۱	بخش اول - موادّ عمومی
۱۴۱	فصل اول - تعریف دیه و موارد آن
۱۴۲	فصل دوم - ضمان دیه
۱۴۲	فصل سوم - راه‌های اثبات دیه
۱۴۴	فصل چهارم - مسئول پرداخت دیه
۱۴۹	فصل پنجم - مهلت پرداخت دیه
۱۴۹	فصل ششم - موجبات ضمان
۱۶۰	فصل هفتم - تداخل و تعدّد دیات
۱۶۳	بخش دوم - مقادیر دیه
۱۶۳	فصل اول - دیه نفس
۱۶۴	فصل دوم - قواعد عمومی دیه اعضا
۱۶۸	فصل سوم - دیه مقدر اعضا
۱۶۸	مبحث اول - دیه مو
۱۷۰	مبحث دوم - دیه چشم
۱۷۱	مبحث سوم - دیه بینی
۱۷۲	مبحث چهارم - دیه لاله گوش

مبحث پنجم - دیه لب	۱۷۳
مبحث ششم - دیه زبان	۱۷۴
مبحث هفتم - دیه دندان	۱۷۵
مبحث هشتم - دیه گردن	۱۷۷
مبحث نهم - دیه فک	۱۷۸
مبحث دهم - دیه دست و پا	۱۷۸
مبحث یازدهم - دیه ستون فقرات، نخاع و نشیمنگاه	۱۸۰
مبحث دوازدهم - دیه دنده و ترقوه	۱۸۲
مبحث سیزدهم - دیه ازاله بکارت و افضا	۱۸۳
مبحث چهاردهم - دیه اندام تناسلی و بیضه	۱۸۴
فصل چهارم - قواعد عمومی دیه منافع	۱۸۶
فصل پنجم - دیه مقرر منافع	۱۸۷
مبحث اول - دیه عقل	۱۸۷
مبحث دوم - دیه شنوایی	۱۸۸
مبحث سوم - دیه بینایی	۱۸۹
مبحث چهارم - دیه بویایی	۱۸۹
مبحث پنجم - دیه چشایی	۱۹۰

- مبحث ششم - دیه صوت و گویایی ۱۹۰
- مبحث هفتم - دیه سایر منافع ۱۹۱
- فصل ششم - دیه جراحات ۱۹۲
- فصل هفتم - دیه جنین ۱۹۵
- فصل هشتم - دیه جنایت بر میت ۱۹۶

کتاب پنجم: تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوّب ۱۳۷۵ ... ۱۹۹

- فصل اول - جرائم ضدّ امنیت داخلی و خارجی کشور ۱۹۹
- فصل دوم - اهانت به مقدّسات مذهبی و سوء قصد به مقامات داخلی ۲۰۲
- فصل سوم - سوء قصد به مقامات سیاسی خارجی ۲۰۳
- فصل چهارم - تهیّه و ترویج سبکّه قلب ۲۰۴
- فصل پنجم - جعل و تزویر ۲۰۵
- فصل ششم - مخو یا شکستن مهر و پلمپ و سرقت نوشته‌ها از اماکن دولتی ۲۱۴
- فصل هفتم - فرار محبوسین قانونی و اخفای مقصّرین ۲۱۶
- فصل هشتم - غصب عناوین و مشاغل ۲۲۰
- فصل نهم - تخریب اموال تاریخی، فرهنگی ۲۲۱

فصل دهم - تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی.....	۲۲۵
فصل یازدهم - ارتشا و ربا و کلاهبرداری.....	۲۳۰
فصل دوازدهم - امتناع از انجام وظایف قانونی.....	۲۳۷
فصل سیزدهم - تعدیات مأمورین دولتی نسبت به دولت.....	۲۳۷
فصل چهاردهم - تمرّد نسبت به مأمورین دولت.....	۲۴۲
فصل پانزدهم - هتک حرمت اشخاص.....	۲۴۳
فصل شانزدهم - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرائم.....	۲۴۴
فصل هفدهم - جرائم علیه اشخاص و اطفال.....	۲۴۵
فصل هجدهم - جرائم ضد عفت و اخلاق عمومی.....	۲۵۲
فصل نوزدهم - جرائم برضد حقوق و تکالیف خانوادگی.....	۲۵۵
فصل بیستم - قسَم و شهادت دروغ و افشای سر.....	۲۵۹
فصل بیست و یکم - سرقت و رُبودن مال غیر.....	۲۶۰
فصل بیست و دوم - تهدید و اکراه.....	۲۶۸
فصل بیست و سوم - ورشکستگی.....	۲۶۸
فصل بیست و چهارم - خیانت در امانت.....	۲۶۹
فصل بیست و پنجم - احراق و تخریب و إتلاف اموال و حیوانات.....	۲۷۱
فصل بیست و ششم - هتک حرمت منازل و املاک غیر.....	۲۷۷

- فصل بیست و هفتم - اِفْتِرَا و توهین و هَتْکِ حُرْمَت ۲۸۲
- فصل بیست و هشتم - تَجَاهُرٌ به اِسْتِعْمَالِ مَشْرُوبَاتِ اَلْکُلِّی و قماربازی و ولگردی ۲۸۵
- فصل بیست و نهم - جَرَائِمِ نَاشِی از تَخْلُفَاتِ رانندگی ۲۸۹
- مبحث یکم - دَسْتَرَسِیِ غَیْرِ مُجَاز ۲۹۷
- مبحث دوم - شُنُودِ غَیْرِ مُجَاز ۲۹۷
- مبحث سوم - جَاسُوسِیِ رَایانَه‌ای ۲۹۷
- فصل دوم - جَرَائِمِ عَلَیْهِ صَحَّت و تَمَامِیَّتِ دَاده‌ها و سَامانَه‌های رَایانَه‌ای و مَخابِرَاتِی ۲۹۹
- مبحث یکم - جَعْلِ رَایانَه‌ای ۲۹۹
- مبحث دوم - تَخْرِیْبِ و اِخْلَالِ در دَاده‌ها یا سَامانَه‌های رَایانَه‌ای و مَخابِرَاتِی ۲۹۹
- فصل سوم - سَرَقَت و کَلاهِبَر دَاری مَرْتَبَط با رَایانَه ۳۰۰
- فصل چهارم - جَرَائِمِ عَلَیْهِ عَفَّت و اَخْلَاقِ عَمُومِی ۳۰۱
- فصل پنجم - هَتْکِ حَیْئِیَّت و نَشْرِ اَکاذِیْب ۳۰۲
- فصل ششم - مَسْئُولِیَّتِ کِیْفَرِیِ اَشْخَاص ۳۰۳
- فصل هفتم - سَایِرِ جَرَائِم ۳۰۷

۳۰۸	فصل هشتم - تشدید مجازات‌ها
۳۰۹	بخش دوم - آیین دادرسی
۳۱۰	فصل دوم - جمع‌آوری ادله الکترونیکی
۳۱۰	مبحث اول - نگهداری داده‌ها
۳۱۱	مبحث دوم - حفظ فوری داده‌های رایانه‌ای ذخیره شده
۳۱۲	مبحث سوم - ارائه داده‌ها
	مبحث چهارم - تفتیش و توقیف داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و
۳۱۲	مخابراتی
۳۱۵	مبحث پنجم - شنود محتوای ارتباطات رایانه‌ای
۳۱۵	فصل سوم - استناد پذیری ادله الکترونیکی
۳۱۶	بخش سوم - سایر مقررات

قانون مجازات اسلامی مُعَرَّب

مجموعه قانون مجازات اسلامی مشتمل بر پنج کتاب است که از نظر زمان تصویب مشتمل بر سه قسمت می‌باشد. چهار کتاب اول آن مشتمل بر کتاب‌های کلیات، حدود، قصاص و دیات در تاریخ اول اردیبهشت ماه ۱۳۹۲ به تصویب رسیده است و قسمت دوم مشتمل بر کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی با عنوان تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده خود مشتمل بر دو قسمت است. قسمت اول آن همان بخش نسخه‌نشده قانون مجازات اسلامی مصوب دوم خرداد ۱۳۷۵ مشتمل بر ۲۳۲ ماده و ۴۴ تبصره است و قسمت دوم آن، مشتمل بر ۵۵ ماده مصوب ۵ خرداد ۱۳۸۸ می‌باشد که در ادامه کتاب پنجم (بخش تعزیرات) با شماره‌گذاری جدید، مواد ۷۲۹ تا ۷۸۳ قانون مجازات اسلامی را تشکیل می‌دهد. باتوجه به این‌که مواد ۴۹۸ تا ۷۲۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ در قانون تعزیرات مصوب ۷۵ نیز تکرار شده، لازم است برای جلوگیری از اشتباه بین مواد ۴۹۸ تا ۷۲۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۹۲ با همین مواد در قسمت تعزیرات قانون سال ۷۵، واژه «بخش تعزیرات» در ذیل موادی که به قسمت تعزیرات مرتبط است را افزود. مثلاً ماده ۶۳۴ قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) مربوط به مجازات نبش قبر است، ولی ماده ۶۳۴ قانون مجازات اسلامی مربوط به هدیه فلج کردن فکّ پایین می‌باشد.

هرچند هدف اصلی مدوّن، اعراب‌گذاری متن بوده، ولی برای غنای بیشتر و

۱۸ □ قانون مجازات اسلامی مُعَرَّبُ

کاربردی تر کردن آن سعی شد حتی الامکان در پاورقی به قوانین مرتبط، نظرات مشورتی اداره حقوقی قوه قضائیه و آرای وحدت رویه، و نیز نسخ و منسوخ این قوانین اشاره شود. امید است اهل نظر ایرادات مربوطه را با هدیه به گردآورنده ره توشه اصلاح در چاپ‌های بعدی قرار دهند.